

Autentiškas vertimas

Vyriausybės kanceliarijos

Dokumentų valdymo skyrius

2018 02 28

Dokumentų valdymo skyriaus

vyr. patarėja

D. Čekatauskienė

Čekatauskienė

Rezoliucija A.1070(28)

Priimta 2013 m. gruodžio 4 d.

TJO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO KODEKSAS (III KODEKSAS)

Asamblėja,

prisimindama Tarptautinės jūrų organizacijos konvencijos 15 straipsnio j dalį dėl Asamblėjos funkcijų, susijusių su taisyklėmis ir gairėmis dėl jūrų saugumo ir jūrų taršos iš laivų prevencijos ir kontrolės;

taip pat prisimindama, kad Rezoliucija A.1018(26) Asamblėja patvirtino institucinės TJO valstybės narės audito sistemos svarstymo ir įvedimo priemonių įgyvendinimo laikotarpį ir tvarkaraštį;

taip pat prisimindama, kad Rezoliucija A.1054(27) Asamblėja patvirtino 2011 m. Privalomų TJO priemonių įgyvendinimo kodeksą, kuriame pateikiamos TJO priemonių įgyvendinimo ir jų reikalavimų vykdymo gairės ir kuris yra savanoriško TJO valstybės narės audito sistemos pagrindas, visų pirma, kai tai susiję su audituojamų sričių nustatymu;

žinodama Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi komisijos septintosios sesijos (TDK 7) prašymą parengti priemones, kuriomis būtų užtikrinama, kad vėliavos valstybės visapusiškai įgyvendintų TJO ir kitas atitinkamas konvencijas, kurių šalys jos yra, siekiant kad visų vėliavų valstybių laivai atitiktų tarptautines taisykles ir standartus;

pripažindama, kad atitinkamų tarptautinių konvencijų šalys, atlikdamos konvencijų ratifikavimo procedūrą, sutiko visapusiškai vykdyti savo pareigas ir įsipareigojimus pagal konvencijas ir kitas priemones, kurių šalys jos yra;

dar kartą patvirtindama, kad pagrindinė valstybių pareiga – sukurti tinkamą ir veiksmingą laivų, turinčių teisę plaukioti su jų vėliava, kontrolės sistemą ir užtikrinti, kad šie laivai atitiktų reikiamas tarptautines taisykles ir nuostatas, susijusias su jūrų sauga, saugumu ir jūrų aplinkos apsauga;

taip pat dar kartą patvirtindama, kad valstybės, veikdamos kaip uosto ar pakrantės valstybės, turi kitų įsipareigojimų ir pareigų pagal taikytiną tarptautinę teisę, susijusią su jūrų sauga, saugumu ir jūrų aplinkos apsauga;

pažymėdama, kad nors valstybės ir gali gauti tam tikros naudos tapdamos priemonių, kuriomis siekiama remti jūrų saugą, saugumą ir užkirsti kelią teršimui iš laivų, šalimis, šia nauda gali būti visapusiškai pasinaudota tik tada, kai visos šalys vykdo savo įsipareigojimus taip, kaip reikalaujama atitinkamose priemonėse ;

taip pat pažymėdamos, kad didžiausias bet kokios priemonės veiksmingumas užtikrinamas, *inter alia*, tada, kai visos valstybės:

a) tampa visų priemonių, susijusių su jūrų sauga, saugumu ir taršos prevencija bei kontrole, šalimis;

b) visapusiškai ir veiksmingai įgyvendina tokias priemones ir užtikrina jų reikalavimų

vykdymą;

c) prireikus atsiskaito Organizacijai;

norėdama toliau padėti valstybių narių vyriausybėms tobulinti jų pajėgumus ir bendrus veiklos rezultatus siekiant atitikties TJO priemonėms, kurių šalys jos yra;

suprasdama, kad tam tikroms valstybėms narėms gali būti sunku pasiekti visapusišką atitiktį įvairių TJO priemonių, kurių šalys jos yra, nuostatomis;

atmindama būtinybę pašalinti kuo daugiau kliūčių ir prisimindama, kad dėl šios priežasties ir šiuo tikslu Organizacija sukūrė Integruotą techninio bendradarbiavimo programą;

toliau pažymėdama, kad Jūrų saugumo komitetas ir Jūrų aplinkos apsaugos komitetas parengė reikalavimus, kuriuos turi priimti atitinkamai 1974 m. Tarptautinės konvencijos dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje, 1966 m. Tarptautinės konvencijos dėl krovinių vaterlinijos nustatymo 1988 m. protokolo, 1973 m. Tarptautinės konvencijos dėl teršimo iš laivų prevencijos, pakeistos 1978 m. Protokolu, 1997 m. Protokolu, kuriuo keičiama 1973 m. Tarptautinė konvencija dėl teršimo iš laivų prevencijos, pakeista 1978 m. Protokolu ir 1978 m. Tarptautinės konvencijos dėl jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų Susitariančiųjų Šalių Vyriausybės, kuriuos priėmus 1 rezoliucinėje dalyje minimo Kodekso taikymas taps privalomas;

toliau prisimindama reikalavimų, kuriuos turės priimti 1966 m. Tarptautinės konvencijos dėl krovinių vaterlinijos nustatymo, 1969 m. Tarptautinės konvencijos dėl laivų matmenų nustatymo ir 1972 m. Konvencijos dėl tarptautinių laivų susidūrimo jūroje prevencijos taisyklių Susitariančiųjų Šalių Vyriausybės ir kuriuos priėmus 1 rezoliucinėje dalyje minimo Kodekso taikymas taip pat taps privalomas, svarstymą;

atsižvelgusi į Jūrų aplinkos apsaugos komiteto šešiasdešimt ketvirtojoje sesijoje ir Jūrų saugumo komiteto devyniasdešimt pirmojoje sesijoje pateiktas rekomendacijas,

1. *priima* TJO priemonių įgyvendinimo kodeksą (III kodeksą), pateikiamą šios rezoliucijos priede;

2. *prašo*, kad Jūrų saugumo komitetas ir Jūrų aplinkos apsaugos komitetas Kodeksą nuolat persvarstytų ir derindamas savo veiksmus su Taryba, siūlytų Asamblėjai jo pakeitimus;

3. *atšaukia* 2011 m. Rezoliuciją A.1054(27) dėl privalomų TJO priemonių įgyvendinimo kodekso.

TJO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO KODEKSAS (III KODEKSAS)**Turinys****1 DALIS. BENDROSIOS SRITYS**

Tikslas

Strategija

Bendrosios nuostatos

Taikymo sritis

Pirminiai veiksmai

Informacijos pranešimas

Įrašai

Tobulinimas

2 DALIS. VĖLIAVOS VALSTYBĖS

Įgyvendinimas

Įgaliojimų perdavimas

Vykdymas

Vėliavos valstybės inspektoriai

Vėliavos valstybės tyrimai

Vertinimas ir peržiūra

3 DALIS. PAKRANTĖS VALSTYBĖS

Įgyvendinimas Vykdymas

Vertinimas ir peržiūra

4 DALIS. UOSTO VALSTYBĖS

Įgyvendinimas

Vykdymas

Vertinimas ir peržiūra

1 DALIS

BENDROSIOS SRITYS

Tikslas

1. Šio Kodekso tikslas – sustiprinti pasaulinį jūrų saugumą ir jūrų aplinkos apsaugą, taip pat padėti valstybėms įgyvendinti Organizacijos priemones.

2. Skirtingos valstybės atsižvelgia į šį Kodeksą pagal savo pačių aplinkybes ir joms privaloma įgyvendinti tik tas priemones, kurių Susitariančiosios Vyriausybės ar Šalys jos yra. Tam tikros valstybės dėl savo geografinės padėties ir aplinkybių gali būti svarbesnės būtent kaip vėliavos valstybės, o ne kaip uosto ar pakrantės valstybės, o kitų valstybių vaidmuo, kaip pakrantės ar uosto valstybių, gali būti svarbesnis už jų, kaip vėliavos valstybių, vaidmenį.

Strategija

3. Siekiant įgyvendinti šio Kodekso tikslą, valstybei rekomenduojama:

1) parengti bendrą strategiją, kuri leistų užtikrinti, kad būtų vykdomi valstybės, kaip vėliavos, uosto ir pakrantės valstybės, tarptautiniai įsipareigojimai ir pareigos;

2) parengti strategijos, kuria užtikrinamas veiksmingas atitinkamų tarptautinių privalomų priemonių įgyvendinimas ir jų reikalavimų vykdymas, stebėjimo ir vertinimo metodiką;

3) nuosekliai peržiūrėti strategiją norint pasiekti, išlaikyti ir pagerinti bendrus valstybės, kaip vėliavos, uosto ir pakrantės valstybės, organizacinės veiklos rezultatus ir pajėgumus.

Bendrosios nuostatos

4. Vadovaujantis bendrosiomis sutarčių teisės ir TJO konvencijų nuostatomis, valstybės turi būti atsakingos už įstatymų ir kitų teisės aktų paskelbimą ir už kitokius veiksmus, kurie gali būti reikalingi šioms priemonėms visapusiškai įgyvendinti, siekiant užtikrinti gyvybės jūroje saugumą ir jūrų aplinkos apsaugą.

5. Valstybės, imdamosi jūrų aplinkos teršimo prevencijos, mažinimo ir kontrolės priemonių, turi veikti taip, kad tiesiogiai ar netiesiogiai neperkeltų žalos ar pavojaus iš vienos teritorijos į kitą arba kad vienos rūšies tarša nevirstų kitos rūšies tarša.

Taikymo sritis

6. Kodeksu siekiama išspręsti klausimus, kurie yra būtini, kad Susitariančioji Vyriausybė ar Šalis galėtų visapusiškai įgyvendinti taikomų tarptautinių priemonių, kurių Susitariančioji Vyriausybė ar Šalis ji yra, nuostatas, susijusias su:

1) gyvybės apsauga jūroje;

2) teršimo iš laivų prevencija;

- 3) jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvais;
- 4) krovinių vaterlinijomis;
- 5) laivų matmenimis;
- 6) laivų susidūrimo jūroje prevencijos taisyklėmis.

7. Nustatant politiką, rengiant teisės aktus, susijusias taisykles ir nuostatas, taip pat administracines procedūras, kuriomis siekiama įgyvendinti ir vykdyti šiuos valstybės įsipareigojimus ir pareigas, turi būti atsižvelgiama į:

- 1) jurisdikciją;
- 2) organizacinę struktūrą ir įgaliojimus;
- 3) teisės aktus, taisykles ir nuostatas;
- 4) taikomų privalomų tarptautinių priemonių, taisyklių ir nuostatų paskelbimą;
- 5) įgyvendinimo susitarimus;
- 6) kontrolės, apžiūros, tikrinimo, audito, patikros, patvirtinimo ir atestavimo funkcijas;
- 7) atitinkamai pripažintų organizacijų ir paskirtų inspektorių pasirinkimą, pripažinimą, įgaliojimų ir teisių jiems suteikimą ir jų veiklos stebėseną;
- 8) tyrimus, apie kuriuos būtina pranešti Organizacijai;
- 9) pranešimų Organizacijai ir kitoms administracijoms teikimą.

Pirminiai veiksmai

8. Kai valstybei įsigalioja nauja Organizacijos priemonė ar jos pakeitimas, tos valstybės vyriausybė turi turėti galimybę, taikydama atitinkamą nacionalinę teisę, įgyvendinti ir vykdyti minėtos priemonės ar pakeitimo nuostatas ir užtikrinti būtiną jų įgyvendinimo ir jų reikalavimų vykdymo infrastruktūrą. Tai reiškia, kad tos valstybės vyriausybė turi turėti:

- 1) galimybę paskelbti įstatymus, kuriais leidžiama vykdyti veiksmingą su jos vėliava plaukiojančių laivų jurisdikciją ir kontrolę administraciniais, techniniais ir socialiniais klausimais ir, visų pirma, užtikrinti bendrų reikalavimų, susijusių su registrais ir laivų tikrinimu, tokiems laivams taikomų įstatymų dėl saugumo ir taršos prevencijos teisinį pagrindą ir susijusių taisyklių rengimą;
- 2) savo nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų įgyvendinimo teisinį pagrindą, įskaitant susijusius tyrimo ir baudžiamuosius procesus;
- 3) pakankamai darbuotojų, turinčių jūrinio darbo patirties, galinčių padėti paskelbti reikalingus nacionalinius įstatymus ir vykdyti visas valstybės pareigas, įskaitant atitinkamose konvencijose nustatytą pareigą pranešti.

Informacijos pranešimas

9. Valstybė turi pranešti informaciją apie 3 punkte nurodytą savo strategiją, įskaitant informaciją apie savo nacionalinės teisės aktus, visoms su tuo susijusioms šalims.

Įrašai

10. Prireikus turi būti nustatyta, kokie įrašai turi būti daromi ir atnaujinami siekiant pateikti įrodymus, kad valstybė laikosi reikalavimų ir veiksmingai vykdo veiklą. Įrašai turi būti įskaitomi, lengvai suprantami ir surandami. Turi būti nustatyta dokumentais pagrįsta tvarka, kurioje būtų apibrėžtos būtinos įrašų atpažinimo, saugojimo, apsaugos, suradimo, saugojimo trukmės ir tvarkymo kontrolės priemonės.

Tobulinimas

11. Valstybės turi nuolat gerinti konvencijų ir protokolų, kuriuos jos pasirašė, įgyvendinimo priemones. Priemonės turi būti gerinamos atitinkamai griežtai ir veiksmingai taikant ir įgyvendinant nacionalinės teisės aktus ir stebint, kaip jų laikomasi.

12. Valstybė turi skatinti principus, kurių laikantis suteikiamos galimybės pagerinti su saugios laivybos ir aplinkos apsaugos sritimis susijusią veiklą, kuri, *inter alia*, gali apimti:

- 1) tęsines mokymo programas, siejamas su saugumu ir taršos prevencija;
- 2) regionines ir nacionalines saugumo ir taršos prevencijos pratybas, kuriose dalyvautų įvairios su jūros reikalais susijusios nacionalinės, regioninės ir tarptautinės organizacijos, bendrovės ir jūrininkai;
- 3) atlygio ir skatinimo mechanizmų laivybos bendrovėms ir jūrininkams taikymą, kai tai susiję su saugumo gerinimu ir taršos prevencija.

13. Be to, valstybė turi imtis veiksmų bet kokio reikalavimų nesilaikymo priežasčiai nustatyti ir pašalinti, kad tai nepasikartotų, įskaitant:

- 1) reikalavimų nesilaikymo peržiūrą ir analizę;
- 2) būtinų taisomųjų veiksmų įgyvendinimą;
- 3) taisomųjų veiksmų, kurių buvo imtasi, peržiūrą.

14. Valstybė turi nustatyti veiksmus, kurių būtina imtis, kad būtų pašalintos galimos reikalavimų nesilaikymo priežastys ir užkirstas kelias tokiems atvejams pasikartoti.

2 DALIS

VĖLIAVOS VALSTYBĖS

Įgyvendinimas

15. Vėliavos valstybės, siekdamos veiksmingai vykdyti savo pareigas ir įsipareigojimus, turi:

- 1) leisdamos nacionalinės teisės aktus ir gaires, įgyvendinti politiką, kuri savo ruožtu

padėtų įgyvendinti ir vykdyti visų saugumo ir taršos prevencijos konvencijų ir protokolų, kurių šalys jos yra, reikalavimus;

2) prireikus paskirstyti savo administracijų viduje funkcijas, kad būtų galima atnaujinti ir koreguoti bet kokią priimtą atitinkamą politiką.

16. Vėliavos valstybė turi nustatyti išteklius ir procesus, kurie padėtų valdyti saugumo ir aplinkos apsaugos programą ir kurie turi apimti bent jau:

1) administracinius nurodymus dėl taikomų tarptautinių taisyklių ir nuostatų įgyvendinimo, taip pat bet kokių aiškinamųjų nacionalinių taisyklių, kurios gali būti reikalingos, parengimą ir paskelbimą, įskaitant klasifikacinės bendrovės, kurią pagal SOLAS XI-1/1 taisyklės nuostatas pripažįsta vėliavos valstybė, išduotus liudijimus, kurių vėliavos valstybė reikalauja, kaip atitikties reikalavimams dėl laivo sandaros, jo mechaninių, elektros sistemų ir (arba) kitiems tarptautinės konvencijos, kurios šalis yra vėliavos valstybė, reikalavimams arba kaip atitikties vėliavos valstybės nacionalinės teisės aktų reikalavimams patvirtinimo;

2) taikomų tarptautinių priemonių reikalavimų laikymąsi taikant audito ir tikrinimo programą, nesusijusią su jokiais administracinėmis įstaigomis, išduodančiomis reikiamus liudijimus ir atitinkamus dokumentus ir (arba) jokių subjektu, kuriam valstybė perdavė įgaliojimą išduoti reikiamus liudijimus ir atitinkamus dokumentus;

3) reikalavimų, susijusių su tarptautiniais jūrinių rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvais, laikymąsi. Tai, *inter alia*, apima:

1) jūrinių rengimą, jų kompetencijos vertinimą ir jų atestavimą;

2) atestatus ir patvirtinimus, kuriais tiksliai patvirtinama jūrinių kompetencija vartojant atitinkamą terminiją, taip pat sąvokas, kurios yra tapačios bet kokiam laivui išduodamame saugaus įgulos komplektavimo dokumente vartojamoms sąvokoms;

3) nešališką tyrimą, kuris turi būti atliekamas dėl bet kokio pranešto gedimo, įvykusio dėl tos valstybės išduotų atestatų ar patvirtinimų turėtojų veikos ar neveikimo, kai tai gali kelti tiesioginę grėsmę gyvybės ar turto jūroje saugumui ar jūrų aplinkai;

4) procedūras dėl tos valstybės išduotų atestatų ar patvirtinimų atėmimo, jų galiojimo sustabdymo ar panaikinimo tais atvejais, kai tai pagrįsta ir būtina siekiant užkirsti kelią sukčiavimui;

5) administracines priemones, įskaitant priemones, susijusias su rengimo, vertinimo ir atestavimo veikla, kuri įgyvendinama kitos valstybės kompetencijos srityje, tai yra tokios priemonės, kai vėliavos valstybė prisiima atsakomybę užtikrinti kapitonų, vadovaujančių specialistų ir kitų laivuose, turinčiuose teisę plaukioti su jos vėliava, tarnaujančių jūrinių kompetenciją;

4) avarijų tyrimą, taip pat tinkamą ir laiku atliekamą atvejų, susijusių su laivais, kuriuose nustatyti trūkumai, tyrimą;

5) gairių, susijusių su tais atitinkamose tarptautinėse priemonėse pateiktais reikalavimais, kurie turi būti vykdomi, kaip to reikalauja Administracija, parengimą, dokumentavimą ir pateikimą.

17. Vėliavos valstybė turi užtikrinti, kad laivų, turinčių teisę plaukioti su jos vėliava,

įgulos komplektavimas būtų pakankamas ir veiksmingas, atsižvelgiant į tokias atitinkamas ir galiojančias priemones, kaip Organizacijos priimtas Saugaus įgulos komplektavimo principas.

Įgaliojimų perdavimas

18. Vėliavos valstybė, kai tai susiję tik su laivais, turinčiais teisę plaukioti su jos vėliava, įgaliodama pripažintą organizaciją veikti savo vardu atliekant apžiūras, patikrinimus ir auditus, išduodant liudijimus ir dokumentus, žymint laivus ir atliekant kitus privalomus darbus, kuriuos būtina atlikti pagal Organizacijos konvencijas ar valstybės nacionalinę teisę, turi, vadovaudamasi taikomais tarptautinių privalomų priemonių reikalavimais, reglamentuoti tokį (-ius) įgaliojimą (-us) tam, kad:

1) nustatyti, kad pripažinta organizacija turi pakankamai išteklių, kai tai susiję su techniniais, valdymo ir tyrimo pajėgumais, kad galėtų įvykdyti jai pavestas užduotis, vadovaudamasi Administracijos vardu veikiančioms pripažintoms organizacijoms būtinais standartais, išdėstytais atitinkamose Organizacijos priemonėse¹;

2) būtų sudariusi, kaip pagrindą, oficialų rašytinį Administracijos ir pripažintos organizacijos tarpusavio susitarimą, kuris apimtų bent jau atitinkamose Organizacijos² priemonėse išdėstytus elementus ir kuris gali būti sudarytas remiantis tipiniu susitarimu dėl įgaliojimų Administracijos vardu veikiančioms pripažintoms organizacijoms suteikimo³, arba lygiavertės teisines sutartis;

3) duotų konkrečius nurodymus, kuriuose būtų išsamiai apibūdinami veiksmai, kurių turi būti imtasi, jei nustatoma, kad laivas netinkamas išplaukti į jūrą dėl to, kad yra pavojus pačiam laivui ar jame esantiems žmonėms, arba jei nustatoma, kad laivas kelia nepagrįstą žalos jūrų aplinkai pavojų;

4) pateiktų pripažintai organizacijai visus atitinkamus nacionalinės teisės dokumentus ir jų išaiškinimus, kuriais įgyvendinamos konvencijų nuostatos, ir kai tai susiję su laivais, turinčiais teisę plaukioti su jos vėliava, nurodyti, ar kokie nors papildomi Administracijų standartai bet koku požiūriu neviršija konvencijų reikalavimų;

5) galėtų reikalauti, kad pripažinta organizacija darytų įrašus, kuriais remdamasi Administracija užsitikrintų duomenis, padėsiančius aiškinti taikomų tarptautinių priemonių reikalavimus.

19. Nė viena vėliavos valstybė neturi reikalauti, kad jos pripažintos organizacijos taikytų kitiems laivams nei laivai, turintys teisę plaukioti su jos vėliava, bet kokį reikalavimą, susijusį su jų klasifikavimo taisyklėmis, reikalavimais, tvarka ar kitų privalomų atestavimo procedūrų atlikimu, kuris viršija konvencijų ir privalomų Organizacijos priemonių reikalavimus.

20. Vėliavos valstybė turi nustatyti priežiūros programą, kuriai būtų skirta pakankamai išteklių, arba tokioje programoje dalyvauti, kad galėtų stebėti savo pripažintą (-as) organizaciją (-as) ir su ja (jomis) bendrauti siekdama užtikrinti visapusišką atitiktį savo tarptautiniams įsipareigojimams tokiais toliau nurodytais būdais:

¹ *Gairių, skirtų Administracijos vardu veikiančioms organizacijoms įgalioti*, 1 priedėlis (Rezoliucija A.739(18)).

² *Gairių, skirtų Administracijos vardu veikiančioms organizacijoms įgalioti*, 2 priedėlis (Rezoliucija A.739(18)).

³ MSC/Circ.710-MEPC/Circ.307.

1) naudodamasi savo įgaliojimais atlikti papildomus patikrinimus siekdama užtikrinti, kad laivai, turintys teisę plaukioti su jos vėliava, veiksmingai laikytųsi jiems taikomų tarptautinių reikalavimų;

2) atlikdama papildomus patikrinimus, jei mano, kad jie reikalingi, kuriais būtų siekiama užtikrinti laivų, turinčių teisę plaukioti su jos vėliava, atitiktį nacionaliniams reikalavimams, kurie papildo tarptautinius privalomus reikalavimus;

3) parūpindama darbuotojus, kurie gerai išmano vėliavos valstybės ir pripažintų organizacijų taisykles bei nuostatus ir kuriuos būtų galima pasitelkti veiksmingai pripažintų organizacijų priežiūrai vykdyti.

21. Vėliavos valstybė, paskirianti inspektorių (-ius) apžiūroms, auditams ir patikrinimams jos vardu atlikti, turi atitinkamai reglamentuoti tokius paskyrimus vadovaudamasi 18 punkte, visų pirma jo 3 ir 4 papunkčiuose, pateiktomis rekomendacijomis.

Vykdymas

22. Vėliavos valstybė, siekdama atitikties savo tarptautiniams įsipareigojimams, turi imtis visų reikiamų priemonių, kad užtikrintų, jog jos laivai, turintys teisę plaukioti su jos vėliava, taip pat jos jurisdikcijai priklausantys subjektai ir asmenys, laikytųsi tarptautinių taisyklių ir standartų. Tokios priemonės, *inter alia*, turi apimti:

1) draudimą laivams, turintiems teisę plaukioti su jos vėliava, išplaukti į jūrą tol, kol išplaukdami į jūrą šie laivai neatitinka tarptautinių taisyklių ir standartų reikalavimų;

2) periodinius laivų, turinčių teisę plaukioti su jos vėliava, patikrinimus siekiant įsitikinti, kad tikroji laivo ir jo įgulos būklė atitinka laivui išduotuose liudijimuose pateiktus duomenis;

3) užtikrinimą, kad per periodinį 2 papunktyje minimą patikrinimą inspektorius galėtų įsitikinti, kad laive dirbantys jūrininkai yra susipažinę su:

1) konkrečiomis savo pareigomis;

2) laivo sandara, įrenginiais, įranga ir tvarka;

4) užtikrinimą, kad visa laivo įgula gali veiksmingai derinti savo veiklą susidarius nepaprastajai padėčiai ir atlikti ypatingos svarbos saugumo arba su taršos prevencija ar jos sumažinimu susijusias funkcijas;

5) atitinkamo griežtumo bausmių nustatymą nacionaliniuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose siekiant atgrasyti, kad laivai, turintys teisę plaukioti su jos vėliava, nepažeistų tarptautinių taisyklių ir standartų;

6) veiksmų, kurių atlikus tyrimą imamasi prieš laivus, turinčius teisę plaukioti su jos vėliava, pažeidusius tarptautines taisykles ir standartus, neatsižvelgiant į tai, kur toks pažeidimas įvyko, nustatymą;

7) atitinkamo griežtumo bausmių nustatymą nacionaliniuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose siekiant atgrasyti asmenis, kuriems vėliavos valstybei įgaliojus buvo išduoti atestatai ar patvirtinimai, nuo tarptautinių taisyklių ir standartų pažeidimo;

8) veiksmų, kurių atlikus tyrimą imamasi prieš atestatus ir patvirtinimus turinčius

asmenis, pažeidusius tarptautines taisykles ir standartus, neatsižvelgiant į tai, kur toks pažeidimas įvyko, nustatymą.

23. Vėliavos valstybė turi parengti ir įgyvendinti atitinkamai kontrolės ir stebėsenos programą tam, kad:

1) užtikrintų greitą ir kruopštų avarijų tyrimą ir prireikus informuotų apie tai Organizaciją;

2) užtikrintų tendencijų analizei reikalingų statistinių duomenų rinkimą, siekiant nustatyti problemines sritis;

3) laiku reaguotų į trūkumus ir įtariamus taršos incidentus, apie kuriuos praneša uosto ar pakrantės valstybės.

24. Be to, vėliavos valstybė turi:

1) per nacionalinę teisę užtikrinti atitiktį taikomoms tarptautinėms priemonėms;

2) parūpinti reikiamą skaičių kvalifikuotų darbuotojų, įskaitant tyrimams ir apžiūroms atlikti reikalingus darbuotojus, kad būtų galima įgyvendinti ir vykdyti 15 punkto 1 papunktyje minimus nacionalinės teisės aktus;

3) parūpinti pakankamai kvalifikuotų vėliavos valstybės darbuotojų, kad būtų galima ištirti incidentus, kai uosto valstybės sulaiko laivus, turinčius teisę plaukioti su vėliavos valstybės vėliava;

4) parūpinti pakankamai kvalifikuotų vėliavos valstybės darbuotojų, kad būtų galima ištirti incidentus, kai atestato ar patvirtinimo galiojimas ar asmenų, kuriems vėliavos valstybei įgaliojus išduoti atestatai ar patvirtinimai, kompetencija kelia abejonių uosto valstybėms;

5) užtikrinti vėliavos valstybės inspektorių ir tyrėjų rengimą, taip pat jų veiklos priežiūrą.

25. Kai vėliavos valstybei pranešama, kad laivą, turintį teisę plaukioti su jos vėliava, sulaikė uosto valstybė, vėliavos valstybė turi prižiūrėti, kad būtų imtasi atitinkamų taisomųjų veiksmų, siekiant, kad sulaikytas laivas nedelsiant atitiktų taikomų tarptautinių priemonių reikalavimus.

26. Vėliavos valstybė ar jos vardu veikianti pripažinta organizacija turi išduoti laivui tarptautinį liudijimą arba jį patvirtinti tik nustačiusi, kad laivas atitinka visus taikomus reikalavimus.

27. Vėliavos valstybė turi išduoti asmeniui tarptautinį kompetencijos atestatą ar patvirtinimą tik nustačiusi, kad tas asmuo atitinka visus taikomus reikalavimus.

Vėliavos valstybės inspektoriai

28. Vėliavos valstybė turi apibrėžti ir dokumentuoti visų darbuotojų, kurie vadovauja darbui, susijusiam su saugumu ir taršos prevencija, tokį darbą atlieka ir tikrina, atsakomybę, įgaliojimus ir jų tarpusavio santykius.

29. Darbuotojai, atsakingi už atitinkamose tarptautinėse privalomose priemonėse nustatytas apžiūras, patikrinimus ir auditus laivuose ir bendrovėse ir juos atliekantys, turėtų

turėti bent jau:

1) atitinkamą kvalifikaciją, kurią jiems suteikė jūrų arba laivybos institucija, ir atitinkamą darbo laive patirtį, įgytą jiems dirbant vadovaujančiais atestuotais specialistais, turinčiais ar turėjusiais galiojančią vadovavimo lygmens kvalifikacijos atestatą ir gilinančiais savo technines žinias apie laivus ir jų eksploatavimą nuo kvalifikacijos atestato gavimo arba

2) vėliavos valstybės pripažintos atitinkamos inžinerijos ar mokslo srities tretinės institucijos išduotą diplomą ar lygiavertį dokumentą, arba

3) inspektoriaus akreditaciją, baigus mokslus pagal oficialiai patvirtintą mokymo programą, pagal kurią įgyjama tokio pat lygio inspektoriaus patirtis ir kompetencija, kokių reikalaujama pagal 29 punkto 1 ir 2 papunkčius ir 32 punktą.

30. Darbuotojai, turintys 29 punkto 1 papunktyje minimą kvalifikaciją, turėtų būti išdirbę ne trumpiau kaip trejus metus denio ar mašinų skyrių vadovaujančiais specialistais.

31. Darbuotojai, turintys 29 punkto 2 papunktyje minimą kvalifikaciją, turėtų būti eję atitinkamas pareigas bent trejus metus.

32. Be to, tokie darbuotojai turėtų turėti atitinkamų praktinių ir teorinių žinių apie laivus, jų eksploatavimą, taip pat turėti jų, kaip vėliavos valstybės inspektorių, pareigoms atlikti būtinų žinių apie atitinkamų nacionalinės teisės aktų ir tarptautinių priemonių nuostatas, gautų baigus mokslus pagal dokumentais patvirtintas mokymo programas.

33. Kiti darbuotojai, padedantys atlikti tokį darbą, turi turėti tokį išsilavinimą ir būti taip parengti, kad galėtų atlikti jiems pavestas užduotis ir dirbti atitinkamų darbuotojų prižiūrimi.

34. Rekomenduojama ankstesnę atitinkamą patirtį tam tikroje kompetencijos srityje laikyti pranašumu; jei ankstesnės patirties nėra, Administracija turi užtikrinti atitinkamą mokymą darbo vietoje.

35. Vėliavos valstybė turi įgyvendinti dokumentuotą darbuotojų kvalifikacijos tikrinimo ir nuolatinio jų žinių gilimo sistemą, atsižvelgdama į jiems pavestas užduotis.

36. Atsižvelgiant į atliekamą funkciją (-as), kvalifikacija turi apimti:

1) tarptautinių ir nacionalinių taisyklių ir nuostatų, taikomų laivams, laivininkystės bendrovėms, įguloms, laivų kroviniams ir jų eksploatavimui, išmanymą;

2) procedūrų, taikomų vykdant apžiūros, liudijimų išdavimo, kontrolės, tyrimo ir priežiūros funkcijas, išmanymą;

3) su jūrų sauga ir jūrų aplinkos apsauga susijusių tarptautinių priemonių ir nacionalinės teisės aktų, taip pat su tuo susijusių programų tikslų ir uždavinių supratimą;

4) laive ir krante vykstančių tiek vidaus, tiek išorės procesų išmanymą;

5) profesinę kompetenciją, reikalingą pavestoms užduotims veiksmingai ir efektyviai atlikti;

6) visapusišką saugos bet kokiomis aplinkybėmis išmanymą, taip pat asmeninės saugos išmanymą;

7) pasirengimą ar patirtį atliekant įvairias pavestas užduotis ir, pageidautina, funkcijas,

kurios turi būti vertinamos.

37. Vėliavos valstybė turi išduoti inspektoriui tapatybės dokumentą, kurį jis privalo turėti su savimi vykdydamas jam pavestas užduotis.

Vėliavos valstybės tyrimai

38. Jūrų saugumo tyrimus turi atlikti nešališki ir objektyvūs tyrėjai, turintys atitinkamą kvalifikaciją ir žinių apie avarijas. Jei yra koks nors susitarimas dėl to, kuri valstybė ar valstybės bus jūrų saugą tiriančioji (-osios) valstybė (-ės), vėliavos valstybė šiuo tikslu parūpina kvalifikuotus tyrėjus, neatsižvelgdama į vietą, kurioje įvyko avarija ar incidentas.

39. Rekomenduojama, kad vėliavos valstybė užtikrintų, jog konkretūs tyrėjai turėtų darbo žinių ir praktinės patirties su jų įprastinėmis pareigomis susijusiose srityse. Be to, siekiant padėti tam tikriems tyrėjams atlikti funkcijas, nesusijusias su jų įprastinėmis pareigomis, vėliavos valstybei rekomenduojama užtikrinti galimybę pasinaudoti ekspertų žiniomis atitinkamai šiose srityse:

- 1) laivybos ir laivų susidūrimo jūroje prevencijos taisyklių taikymo;
- 2) vėliavos valstybės taisyklių dėl kompetencijos pažymėjimų;
- 3) jūros taršos priežasčių nustatymo;
- 4) apklausos rengimo metodų;
- 5) įrodymų rinkimo;
- 6) žmogiškojo veiksnio poveikio vertinimo.

40. Rekomenduojama, kad bet kokie su kūno sužalojimais susiję nelaimingi atsitikimai, dėl kurių būtina atleisti nuo darbo trims ar daugiau dienų, ir bet kokie mirčių dėl nelaimingų atsitikimų darbe atvejai, taip pat vėliavos valstybės laivų avarijos turi būti tiriami, o tokių tyrimų rezultatai – paskelbiami viešai.

41. Laivų avarijos turi būti tiriamos ir apie jas turi būti pranešama vadovaujantis atitinkamomis tarptautinėmis priemonėmis, atsižvelgiant į Avarijų tyrimo kodeksą, kuris gali būti keičiamas, ir į Organizacijos parengtas gaires.⁴ Tyrimo ataskaita turi būti persiunčiama Organizacijai kartu su vėliavos valstybės pastabomis, vadovaujantis minėtomis gairėmis.

Vertinimas ir peržiūra

42. Vėliavos valstybė turi periodiškai vertinti savo veiklą, susijusią su administracinių procesų ir procedūrų įgyvendinimu ir išteklių, reikalingų, kad būtų laikomasi jos įsipareigojimų pagal tarptautines priemones, kurių šalis ji yra, užtikrinimu.

43. Vėliavos valstybės veiklos vertinimo priemonės turi, *inter alia*, apimti uosto valstybės kontrolės laivų sulaikymo rodiklius, vėliavos valstybės patikrinimo rezultatus, avarijų statistiką, ryšių ir informavimo procesus, metinių nuostolių statistiką (išskyrus numanomą

⁴ Žr. Privaloma Organizacijos rezoliucija MSC.255(84) priimtą *Tarptautinių standartų ir rekomenduojamos jūrų avarijų ar nelaimingų atsitikimų jūroje saugumo tyrimo praktikos kodeksą (Avarijų tyrimo kodeksas)* ir Organizacijos rezoliucija A.1075(28) priimtas *Gaires, skirtas padėti tyrėjams įgyvendinti Avarijų tyrimo kodeksą*.

visišką laivo praradimą) ir kitus atitinkamus veiklos rodiklius siekiant nustatyti, ar laivo darbuotojų komplektavimas, laivo ištekliai ir administracinės procedūros yra tokios, kad užtikrintų vėliavos valstybės įsipareigojimų laikymąsi.

44. Sritys, kurias rekomenduojama periodiškai peržiūrėti, gali, *inter alia*, apimti:

1) laivyno nuostolių ir avarių santykį siekiant nustatyti tendencijas per pasirinktus laikotarpius;

2) patvirtintų laivų sulaikymo atvejų skaičių, palyginti su laivyno dydžiu;

3) patvirtintų asmenų, turinčių vėliavos valstybei įgaliojimus išduotus atestatus ir patvirtinimus, nekompetentingumo ar pažeidimų atvejų skaičių;

4) reagavimą į uosto valstybės su trūkumais ir įsikišimais susijusias ataskaitas;

5) labai rimtų ir rimtų avarių tyrimą ir po jų likvidavimo įgytą patirtį;

6) numatytus skirti techninius ir kitus išteklius;

7) laivyno laivų patikrinimų, apžiūrų ir kontrolės rezultatus;

8) nelaimingų atsitikimų darbe tyrimą;

9) incidentų ir pažeidimų, susijusių su taikomais tarptautinės teisės aktais dėl jūrų taršos prevencijos, skaičių;

10) pažymėjimų, patvirtinimų, pritarimų ar panašių dokumentų sustabdymo ar panaikinimo atvejų skaičių.

3 DALIS

PAKRANTĖS VALSTYBĖS⁵

Įgyvendinimas

45. Pakrantės valstybės turi tam tikras teises ir įsipareigojimus pagal atitinkamas tarptautines priemones. Pakrantės valstybės, naudodamosi savo teisėmis pagal šias priemones, įgyja papildomų įsipareigojimų.

46. Pakrantės valstybė, siekdama veiksmingai laikytis savo įsipareigojimų, turi:

1) įgyvendinti politiką paskelbdama nacionalinės teisės aktus ir gaires, kurios savo ruožtu padėtų įgyvendinti ir vykdyti visų saugos ir taršos prevencijos konvencijų ir protokolų, kurių šalis pakrantės valstybė yra, reikalavimus;

2) prireikus paskirstyti funkcijas, kad būtų galima atnaujinti ir peržiūrėti bet kokią atitinkamą priimtą politiką.

47. Pakrantės valstybė turi užtikrinti, kad jos teisės aktai, gairės ir procedūros būtų nustatytos siekiant nuosekliai įgyvendinti ir patvirtinti atitinkamose tarptautinėse priemonėse, kurių šalis ji yra, nustatytas jos teises, įsipareigojimus ir atsakomybę.

⁵ Šioje dalyje pateikti reikalavimai turi būti taikomi tokiu mastu, kad laivai, atsižvelgiant į privalomas TJO priemones, galėtų įplaukti į Susitariančiųjų Vyriausybių uostus.

48. Tos teisės, įsipareigojimai ir atsakomybė gali, *inter alia*, apimti:

- 1) radijo ryšio paslaugas;
- 2) meteorologijos paslaugas ir įspėjimus;
- 3) paieškos ir gelbėjimo paslaugas;
- 4) hidrografijos paslaugas;
- 5) laivų maršrutų nustatymą;
- 6) laivų pranešimų sistemas;
- 7) laivų eismo valdymo tarnybas;
- 8) pagalbines navigacijos priemones.

Vykdymas

49. Pakrantės valstybės turi imtis visų reikiamų priemonių, kad, naudodamosi savo teisėmis ir vykdydamos savo įsipareigojimus, užtikrintų tarptautinių taisyklių laikymąsi.

50. Pakrantės valstybė turi apsvarstyti, parengti ir įgyvendinti atitinkamai kontrolės ir stebėsenos programą tam, kad:

- 1) užtikrintų statistinių duomenų, reikalingų tendencijų analizei, rinkimą siekiant nustatyti problemines sritis;
- 2) nustatytų mechanizmus, kurie padėtų laiku reaguoti į taršos incidentus jos vandenyse;
- 3) bendradarbiautų su vėliavos valstybėmis ir (arba) uosto valstybėmis tirdamos jūrų avarijas.

Vertinimas ir peržiūra

51. Pakrantės valstybė turi reguliariai vertinti savo veiklą, susijusią su naudojimu savo teisėmis ir įsipareigojimų pagal tarptautines priemones laikymusi.

4 DALIS

UOSTO VALSTYBĖS⁶

Įgyvendinimas

52. Uosto valstybės turi tam tikras teises ir įsipareigojimus pagal įvairias tarptautines priemones. Uosto valstybės, naudodamosi savo teisėmis pagal šias priemones, įgyja papildomų įsipareigojimų.

53. Uosto valstybės gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant jūrų saugumo ir aplinkos

⁶ Šioje dalyje pateikti reikalavimai turi būti taikomi tokiu mastu, kad laivai, kuriems taikomos privalomos TJO priemonės, galėtų įplaukti į Susitariančiųjų Vyriausybių uostus.

apsaugos, įskaitant taršos prevenciją. Uosto valstybės vaidmuo ir atsakomybė, susijusi su jūrų sauga ir aplinkos apsauga, grindžiama įvairiomis tarptautinėmis sutartimis, konvencijomis ir nacionaliniais įstatymais, taip pat tam tikrais atvejais – dvišaliais ir daugiašaliais susitarimais.

54. Uosto valstybė, siekdama veiksmingai laikytis savo įsipareigojimų, turi:

1) priimdama nacionalinės teisės aktus ir gaires įgyvendinti politiką, kuri padėtų įgyvendinti ir vykdyti visų saugumo ir taršos prevencijos konvencijų ir protokolų, kurių šalis ji yra, reikalavimus;

2) paskirstyti funkcijas, kad prireikus būtų galima atnaujinti ir peržiūrėti bet kokią priimtą atitinkamą politiką.

55. Uosto valstybė turi užtikrinti, kad jos teisės aktai, gairės ir procedūros būtų nustatytos siekiant nuosekliai įgyvendinti ir patvirtinti atitinkamose tarptautinėse priemonėse, kurių šalis ji yra, nustatytas jos teises, įsipareigojimus ir atsakomybę.

56. Tos teisės, įsipareigojimai ir atsakomybė gali, *inter alia*, apimti:

1) atitinkamų priėmimo įrenginių parūpinimą ar pajėgumą priimti visas Organizacijos priemonėmis reglamentuojamas atliekas;

2) uosto valstybės kontrolę⁷;

3) skysto kuro tiekėjų registravimą.

Vykdymas

57. Uosto valstybės turi imtis visų reikiamų priemonių, kad naudodamosi savo teisėmis ir vykdydamos savo įsipareigojimus užtikrintų tarptautinių taisyklių laikymąsi.

58. Keliose tarptautinėse jūrų priemonėse dėl saugumo ir jūrų taršos prevencijos pateikiamos konkrečios nuostatos, kuriomis leidžiama uosto valstybės kontrolė.

59. Taip pat tam tikromis minėtomis priemonėmis uosto valstybės įpareigojamos netaikyti palankesnio režimo valstybių, kurios nėra konvencijų šalys, laivams nei valstybių, kurios yra šalys, laivams taikomas režimas. Tai reiškia, kad uosto valstybės turi taikyti šių priemonių sąlygas ir šalims, ir ne šalims.

60. Uosto valstybė, naudodamasi savo teise vykdyti uosto valstybės kontrolę, turi nustatyti uosto valstybės kontrolės programos valdymo procedūras, atitinkančias atitinkamą Organizacijos priimtą rezoliuciją⁷.

61. Uosto valstybės kontrolę atlieka tik įgalioti ir kvalifikuoti uosto valstybės pareigūnai, vadovaudamiesi atitinkamomis Organizacijos priimtomis procedūromis.

62. Uosto valstybės kontrolės pareigūnams ir jiems padedantiems asmenims neturi būti daromas joks komercinis, finansinis ir kitoks spaudimas ir jie neturi turėti jokio komercinio intereso nei tikrinimo uoste, nei tikrinamuose laivuose, taip pat jie neturi turėti intereso, susijusio su laivų remonto įrenginiais ar kokiomis nors pagalbinėmis tarnybomis uoste ar kitur, uosto valstybės kontrolės pareigūnai negali būti įdarbinti pripažintose organizacijose ar klasifikacinėse bendrovėse ar dirbti jų vardu. Turi būti įgyvendintos tolesnės procedūros

⁷ Žr. 2011 m. *Uosto valstybės kontrolės procedūras* (Rezoliucija A.1052(27)).

siekiant užtikrinti, kad su uosto valstybe nesusiję asmenys ar organizacijos negalėtų daryti įtakos patikrinimo ir kontrolės, kurie atliekami uoste, rezultatams.

Vertinimas ir peržiūra

63. Uosto valstybė turi periodiškai vertinti savo veiklą, susijusią su naudojimusi savo teisėmis ir įsipareigojimų pagal jai taikomas Organizacijos priemones laikymusi.